

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

## Avstrijsko-rusko prijateljstvo.

Letnici 1848 in 1849 sta v zgodovini habsburške monarhije zapisani kot „dies nefasti“. Revolucija na Dunaji, revolucija v Pragi, revolucija v Lvovu, vstaja v Lombardiji in Beneciji, vstaja na Ogerskem, nemiri in razburjenost tu in tam! Na obstanku habsburške monarhije se je začelo dvomiti, da! marsikateri je uže rekel: „finis Austriae“. Brez tuje pomoči avstrijcem tudi gotovo ne bi bil vseh protivnih elementov zvladati mogel. Avstrija je bila na robu svojega propada prisiljena Rusijo pomoči prositi. Rusija je prošnjo uslišala, ter ukazala svoji vojski čez Karpate v Ogerske ravnice marširati. Avstrija je Lombardo-Benecijo, Rusija pa uporno Ogersko ukrotila. Habsburška monarhija je bila rešena. Rusija od svoje pomoči nij imela nobene materialne koristi. Njena korist je bila samo moralna, ter obstajala v tem, da se v smislu svete alijanse zatre tedanji revolucionarni, monarhizmu in dinastizmu tako nevarni duh. Če bi bila Rusija na svojo materialno korist gledala, ne bi bila habsburške monarhiji v pomoč priskočila, nego čakala bi bila, da se na krljce razpade, in od krljev bi bila mogla, če uže drugo ne, vsaj Gališke Rusine v svoje naročje obstreči.

Habsburška monarhija, kakor znano, Rusiji nij bila hvaležna za svojo rešitev. Tedanji kancelar Buol-Schauenstein se je bahal z izrekom: „svet se bode zavzel, kako zna Avstrija nehvaležna biti!“ Kakšni so bili razlogi temu izreku, nad katerim se je svet res zavzel, to še danes nij razjasnjeno. Priložnost, pokazati v dejanji svojo nehvaležnost, podala se je uže leta 1854 in

1855 v vojni mej Rusijo in Turčijo, v kateri so bili v zavezi Francoska, Angležka in Piemont. Ko je Rusija svojo vojsko najbolj v Krimu potrebovala, postavila je Avstrija 300.000 mož na ruske meje v Galicijo, ter prisilila Rusijo, da tudi ona od svoje strani toliko vojsko nasproti postavi. To je rusko vojno silo v Krimu tako oslabilo, da je nazadnje zavezna vojska južni del Sebastopolja razdejala, ter da so morali Rusi celo svojo črnomorsko floto v morje pogrezniti. To je bil za Rusijo v materialnem, še bolj pa v moralnem pogledu hud udar. Po miru, sklopljenem leta 1855. v Parizu odrekla se je Rusija za dalje časa vsake aktivnej politiki v Evropi. Njena akcija je bila samo še v Aziji delotvorna. Tukaj je osvojila Amurske pokrajine, podvrgla popolnem Kavkaz, ter pripravljala ekspedicije v Turkestan.

Habsburške monarhiji je nehvaležnost proti Rusiji gorjup sad rodila. Naj prej izgubila je leta 1859. Lombardijo, potem leta 1866. Beneciansko ter je po Prusiji iz nemške zaveze ven vržena bila. Leta 1867. razpolovili so jo Nemci in Magjari v dve polovici, in po prusko-francoske vojni leta 1870. si vzdignil je pruski duh v njenem osrčju svojo smelo glavo. Vse te izgube, vse to poniženje je bilo sad nehvaležnosti leta 1854. Rusija je dramo habsburške monarhije mirno gledala, kakor se gleda v gledališči igrokaz iz galerije. Rusija bi se bila mogla, če bi bila samo hotela, maščevati za avstrijsko nehvaležnost. Priložnostij za to je bilo večkrat. Rusija bi bila mogla, če uže drugo ne, vsaj nezadovoljne Slovane habsburške monarhije podpihovati in dražiti. Rusija tega nij storila. Habsburška

monarhija je kot konservativna država za Rusijo tudi v svoji nesreči in nehvaležnosti večjo vrednost imela nego njeni nezadovoljni slovanski narodi. Rusija je čakala, dokler bode Avstrija svojo krivnjo uvidela, ter se njej kot spokorjena in skesana grešnica zopet približala. Kar je Rusija pričakovala, to je menda dočakala. Avstrija se njej bliža, in to je za Rusijo gotovo velika zadovoljščina. Staro prijateljstvo se zopet obnavlja.

Kakor rečeno, Rusija se nij hotela s tem nad Avstrijo maščevati, da bi bila z njenimi slovanskimi narodi koketirala, ter jih na upor bodrila. To leži v konservativnem značaju cele ruske državne politike. Ruska diplomacija je sicer uže mnogo izvenruskim Slovanom obečavala, v odločilnih trenutkih je pa zmirom odrekla, kar je poprej obečala. Ruska državna politika do danes še nikoli nij bila narodno-slovanska, nego še zmirom špecifično ruska. Za današnje rusko državno politiko nijso izvenruski Slovani večje vrednosti, nego vsak kateri koli drugi narod. Kadar je Rusiji v korist podpirati izvenruske slovanske narode, jih podpira, kadar pa njena korist tega ne zahteva, jih pa pusti na cedilu. To je uže večkrat dokazala. Kdor drugač misli, živi v iluzijah, ter ne pozna zgodovine. Politika ne pozna sentimentalnosti in platonične ljubezni. V njej so edino odločilni faktorji realne koristi. Politika nobene države pa nij tako trezna, tako realistična, tako hladno računajoča nego je politika Rusije. —

V galiških Rusinih, v Čehih in Jugoslovanih je imela Rusija silno orožje proti habsburške monarhiji. Slepri Napoleon III. bi bil hlastno za to orožje prijel, ter te na-

## Listek.

### Na kolpskem ustji.

(Izvirna povest.)

I.

Blizu Siska na Savi je pasel hrvatski pastir svinje. Čudna figura in originalna. Kako je oblečen in če ima sploh kaj obleke, to se nij moglo reči, ker pokrival ga je od vratu do nog nekov „plašč“ iz lipovega lubja, da je bil kakor umazan eskimó iz severa. Z obema rokama je držal se za visoko palico in gledal z visocega jarka v Savo, kaj neumno. Njemu za hrbtom pak so prasice rile globoke kotanje po tratini in mladi puiški so se pulili, koliko jih bode naenkrat prišlo okoristit se pod doječo mater-svinjo.

Po Savi je počasno, še bolj počasno skoro nego voda teče, plaval precej velika plav lesa. Na plavi je krmilil velik mlad mož sam, na drugem konci je drug mož

ležal in spal. V sredi, kjer je bilo raznega orodja, nekaj slame in najbrž tudi kaj za prigrizniti v košku, ležal je kodrast pes, ki je precej vstal, ko je zagledal nedomačo prikazen hrvatskega svinskega pastirja, skočil proti robu plavi in hrabro lajal preko polovice Save na domačina in njegove stare in mlade svinje na bregu.

„Vrag ti dušo kranjsku!“ zavpije v nizko-zamolčem glasu hrvatski svinjepasec. Ta lep pozdrav zbudi spečega „flosarja“ na prednjem konci plavi, da se po konci vzklone in vpraša mladega tovariša kormilnika: „kje pa sva uže?“ — Ta odgovori: „Pod Siskom, uže blizu Capraga.“ — „Zakaj me nisi prej poklical, zdaj si truden“, reče oni mrmraje in pograbi za svoje veslo. Tako sta mimo pastirja naprej prišla.

Svinjski pastir samodopadljivo čudno zareži, ko se mu plavničarja za grmovjem in za ovinkom skrijeta. Bilo je uže blizu večera. Svinjar zavzdigne svojo dolgo palico,

na konci katere je bil dolg tenek remenček za bič privezan, in udriha v svinje od vseh krajev, da naenkrat celo umazano čredo v klobčič sežene, in potem v diru na pot v bližnjo vas. Svinje in prasički so kimali od kraja po potu bolj počasi; ko so bili bližje vasi, so svoje korake podvojili; prišedši v vas se je pak cela svinjska čreda spustila v divji dir in vedno manjša postajala, ker tu je nekoliko malih in velicij prascev smuknilo v eno vežo, tam je naglo zmanjkalo zopet drugih mej vrzel v plotu; vsako svinje je vedelo, kje je doma; na zadnje nij bilo nobenega, vsa čreda je izginila kakor kafa. Imajo čudne talente ti hrvatski prasički.

Svinjski pastir sam zleze pri eni hiši na hlev v seno, tam vrže od sebe svoj čudni plašč, ki ga je bil najbrž iz strahu pred dežjem ogrnil, poišče v senu, svojem ležišču, pol raztrgane kamižole in stare opanke (črevlji na njegovih nogah še nikdar bili nijso) in obuže in preveže hitro opanke, po-

rode kot arhimedično točko upotrebil, da Avstrijo iz njenih tečajev vzdigne in razklipi. Rusija pa na to niti pomislila ni. Korist ruske državne politike je baš nasprotna, namreč ta, da se stara Avstrija zopet utrdi in ukrepi, ne pa, da na njenih razvalinah vzrastejo državne eksistence dvojbene životne snage. Denašnja Rusija voli zvezo in prijateljstvo z habsburško monarhijo, nego s celim izvenruskim Slovanstvom. Gotovo bi marsikateri naših bralcev hotel in želel, da je inace. Tudi mi bi to želeli, ali ne držimo roke pred očmi, nego gledajmo stvar kakoršna je danes v resnici.

Rusija bode ne mara prej v to privolila, da postane Bosna avstrijska, nego da postane srbska, ali pa celo magjarska. Srbija uže dolgo ni več, kakor bi jo Rusija želela. Države, katere kakor Srbija, dinastije na prestol postavljajo in odstavljajo, kneze proganjajo in ubijajo, vedno z orožjem rožljajo niso po tem, da bi jih konservativna Rusija podpirala ter se z njimi vezala. Tudi Francoska in Italija niste ravno zavoljo vednih prememb svoje državne oblike za prijateljstvo in zvezo z Rusijo. Za konservativno staro-avstrijsko stranko je rusko prijateljstvo neprecenljive vrednosti. Prusizem, kateri je v obleki ustavoverne stranke, stari avstrijčizem uže skoro zadušil, boji se, da bo rusko prijateljstvo pruski upliv na Dunaji izrinil. Magjari pa itak tudi vedo, na čem so z ruskim prijateljstvom! Rusko prijateljstvo premenilo bo politiko naše monarhije i to vnanjo kakor tudi notranjo. Sicer pa čakajmo na čine.

Kakor smo uže rekli ustavovernim Nemcem in Magjarom avstro-rusko prijateljstvo ni po volji. V koliko je Slovanom v korist, to se mora stoprv pokazati. Poljakom je, če mogoče, še bolj zoperno nego Nemcem in Magjarom. Poljaki bi najrajši imeli, da Avstro-Ogerska Rusiji vojno napove in staro poljsko državo na novo oživi. Tudi Čehom morda ni po volji. Oni bi želeli, da bi Rusija Avstriji vojno napovedala in češko državo na novo oživela. Mi Jugoslovani tudi še nič ne čutimo koristi avstro-ruskega prijateljstva. Edino osvojenje Bosne bi za nas koristno postati moglo. Tudi klerikalizem ni prijatelj šizmatične Rusije. Vesele se ga samo stari Avstrijci, in vojniška in dvorna

stranka. Mi Slovani bi se tega prijateljstva samo onda iz celega srca veselili, ako bi nas ruski upliv rešil nemškega in magjarskega jarma.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 25. julija.

Nasvet ministra Stremayra o **uredbi duhovenskih plač** se je poslal vsem ordinarijatom, da ga predložijo dekanatnim konferencijam. V Gradcu je dekanatna konferencija izrekla, da je nasvet neizvedljiv iz gmotnih in notranjih cerkvenih razlogov in „proti interesom katoliške cerkve obrnen.“ V tem smislu bode ordinarijat ministerstvu poročal. Kjer ima škof Zwerger komando, tam se ne čudimo takim sklepom; radovedni pa smo, bode-li tudi dekanatna konferencija slovenske labodske škofije plesala, kakor graški Zwerger zagode. Dekanom seveda navadno ni treba boljših plač; da bi pa od svoje obilnosti dali in pomagali slabše plačanim tovarišem, tega jim katekizem ne zapoveduje.

Naši **ministri** gredo drug za drugim v toplice. Minister Lasser potuje po zgornji Italiji in Tirolskem in se 8. avgusta na Dunaj vrne. Še le potem se odloči program za sesijo deželnih zborov. Državni zbor se skliče poslednje dni oktobra. Po vrnitvi Lasserja gre predsednik knez Aversperg še enkrat na štiri tedne na odpočitek. No možu z oziranjem na njegovo nenavadno okroglost okolo pasa ni zameriti, da se rad odpočine; če gre popolnem v pokoj, tudi nijsmo nezadovoljni.

Volitev **češkega** poslanca v Nemškem Brodu je tudi drugokrat ostala nedoločena. Mladočeh Hruška je dobil 274, staročeh Pittner 240, ustavoverni kandidat pak 49 glasov. Treba bo torej ožje volitve.

V **ogerskem** državnem zboru se uže tretji dan nadaljuje debata o §. 12 volilne postave, po katerem nema volilne pravice, kdor ni poravnal svojega davka. Finančni minister Ghyczy govori za to odločbo. Reče, da zaostali davki ne znašajo 117 milijonov gold., kakor se je trdilo; a koliko znašajo, Ghyczy ne pove. Vsled njegovega ukaza, da se naj davki od kmetskega ljudstva ne stervajajo preostro, zgodilo se je, da se v nekaterih komitatih nobeden davek ni plačal (!). Ghyczy meni, da po tej postavni določbi se bi davki redneje plačevali. Debata se potem nadaljuje in preloži do prihodnjega dneva.

### Vnanje države.

Iz **Petrograda** se poroča, da je trgovinski minister grof Bobrinsky na svojo

prošnjo odstavljen. Nadvojvoda Albreht se je iz Moskve v Petrograd vrnil. — Zaradi razširjanja revolucionarnih spisov se prične te dni sodnijsko obravnavanje proti desetim mladeničem in dvema — gospema.

V **francoski** narodni skupščini je bilo uže težko pričakovano posvetovanje o Perierjevem predlogu in kakor je bilo pričakovati, zgodilo se je. Predlog je bil z 374 proti 333 glasom zavržen. Debata je bila precej živahna. Broglie naglašja, da zdaj ne kaže republike potrditi, ker bi to ničesar ne pomagalo proti bonapartizmu. Državnega prekuca se od Mac-Mahona ni (?) bati. Dufaure govori za predlog. Minister general Cissey bere vladno izjavo. Vlada v doktrinarnem proklamovanju republike ne vidi nobenega zdravila. Dežela želi, da se uredijo oblasti Mac-Mahonove na sedem let in potem naj dežela o svoji osodi odločuje. Poslanec Wallon nasvetuje, naj se precej Mac-Mahonove oblasti uredijo; a ta predlog je bil z 33 proti 637 glasom zavržen. Potem je prišel na glasovanje Perierjev predlog in ko tudi ta pade, nasvetuje Malleville in 300 tovarišev, naj se narodna skupščina razpusti. Malleville želi, da se precej glasuje o tem predlogu, a večina zavrže nujnost z 369 proti 340 glasom.

V Parizu se je uže dan pred sejo vedelo, da pade Perierjev predlog, ker je ministerstvo pod predsedstvom Mac-Mahona sklenilo, proti predlogu glasovati. Po mnenji Decazes bi se naj vlada ne vtikala v debato. Skrajna desnica je maršalu naznanila, da bode ona glasovala za odloženje konstitucionalne debate a proti razpustu narodne skupščine, če Perierjev predlog pade. Tudi bonapartistični poslanci so sklenili, proti razpustu glasovati. Najbrže se bode narodna skupščina do jeseni odložila.

**Karlisti** so bili pri Cuenci precej potem, ko so mesto vzeli od republikancev tepeni. Oproščeni so bili ujeti republikanci, kolikor jih niso poprej v svoji divjosti umorili.

Pruska oficijozna „N. Allg. Ztg.“ govori zdaj tudi o umoru stotnika Schmidta po Karlistih ter piše: Nij trebalo te prigodbe, da je Nemčija imela svojo sodbo o Karlistih in njihovem voskovanju. Karlisti se opirajo na surovi fanatizem in iščejo svojega zaveznika v ultramontanskih zarotah in komploitih; zato na Nemškem nemajo nobenih simpatij. Po groznem karlističnem činu je vprašanje, ali bi se in kako bi se dobilo zadoščenje za umor. Nasproti regularni armadi, katera priznava načela mejsobnega ljudskega prava, bilo bi to lahko; ne pa nasproti Karlistom, kateri v nepristopnih gorah, odrezani od morja, so bolj drhal, kakor armada. Vendar ni dvomiti, da bode nem-

tem zleze zopet na prosto in ide iz vasi na polje. Krene proti Sisku, tam se dá prebroditi preko Kolpe v vojni Sisiek. Na griči stoji tam še dan denes več lesenih in pol podrlih hiš, kakor slabše niso mogle biti tačas, ko so Rimljani tu svoj slavni Siscium zidali in velikanske vodotoke delali. Pred eno teh hiš se pastir pod malim oknom vstavi. Mračno je uže bilo.

Potrka na umazano šipo in kliče: „He, Joso!“

Večkrat potrka in večkrat svoj: „he, Joso!“ v temno izbo kliče, a nihče se ne oglasi. Gre k vratam poskusit, a tudi ta so bila zaprta, da bi si bil vrata še steno vred lahko podrli, ko bi se bil junaško s hrbtom vanje uprl. Zdajci pride izza ogla hiše kak tridesetleten človek, prava graničarska postava, s četirioglatim obrazom, širokim čelom in navzdol visečimi brki, lep mož.

„Vrag te e dao i stvorio, šta?“

Predno je mogel vprašati, obrne se pastir in mu reče: „Čuješ, Joso, doš je!“ —

„Kô je doš“, vpraša graničar. „Ovaj Kranjac, koj bi tvoju Anku...“ — „Je-l' istina?“ seže mu graničar naglo v besedo in oči se mu zaiskre. „Bôga-mi, brate“ zatrdi svinjar. „A gdje stoji?“ — „Valjda kod Malog Vuka, na kupskom ušću.“

Graničar odpira vrata, in z zobmi škripaje prekolne onemu „Kranjcu“ dušu kranjsku, krst, otca kranjskog, mājku, svetca, itd. potem pa oba v izbo gresta in dalje govorita.

## II.

Plavičarja ali flosarja, ki ju je svinjski pastir videl priti, bila sta iz savinjske doline od Mozirja na slovenskem Štajerskem. Ako je pastir graničarju Josu pravil o „Kranjcu“, pripiše se to samo na račun zemljepisnega in narodopisnega neznanja njegovega in njegovih priprostih zemljakov, ki imenujejo vse Slovence Kranjce; da, nekateri imenujejo sploh vse kar je na sever Hrvatskega — Kranjsko, tako da je še ob priliki bitek pri Würthu, Metzu in Sedanu, vprašal zagrebšk starina

črevljarski mojster novinarja: „Čuju, gospon, je-l' istina, da sad Kranjci Franceze tuku?“

Bila sta brata, da si je bil oni, katerega smo najprej videli, Martin, lep človek, za kacic petnajst let mlajši od sprednjega, okolo štiridesetletnega moža. Na Savi sta bila znana, ker starejši, Miha, plavil je les uže s svojim pokojnim očetom kot udinjan hlapec pri bogatem mozirskem lesnem trgovci, ki je les vozil do Belgrada in Pančeva po vodi.

Precej truda jih je stalo, da sta na kolpskem ustji, kjer se Kolpa v Savo, ali kakor je prav za prav v istini videti, Sava v Kolpo izliva, plav spravila k bregu na drugo stran, kjer je bilo uže več plavi privezanih in nekoliko ognjev prižganih, pri katerih so plavičarji, skoro sami Slovenci in največ iz savinjske doline, svojo večerjo kuhali, tabak kadé okolo ognjev čepeli, ali pa ležali počivaje od trudnega veslanja in krmljenja.

Ko sta plav privezala, reče Miha mlajšemu bratu: „Pojdi, pijeva polič.“ Martin

ška vlada v interesu žaljenega narodnega čustva in cele evropske civilizacije sredstev iskala in našla, s katerimi karlističnim četam dokaže, da umor ujetega Nemca ne ostane brez kazni. — Iz tega bi bilo soditi, da stori nemška vlada odločne korake proti Karlismu, katerim bi uže zdavnaj vse civilizovane evropske vlade morale energično nasproti stopiti.

**Pruski** minister notranjih zadev je razposlal okrožnico okrajnim oblastnjakom, da naj strogo pazijo nad cerkveno-političnimi društvi. Napad v Kissingenu je dejanski dokaz, kam peljajo razjarjene verske strasti. Kjer je sumljivo, da so taka društva v zvezi, tam naj se razpuste.

**Portugijski** vladni list potrjuje, da vlada ničesar ne ve od kake kandidature uda portugijske vladne rodbine. Udje portugijske kraljeve hiše so ponosni na avtonomijo svoje domovine in bi se nje za nobeno ceno ne odrekli.

## Domače stvari.

— („Slovenci in državni zbor leta 1873—1874.“) Tako je naslov politični knjižici, katera se te dni dotiska v „narodni tiskarni“ v Ljubljani ter tekom prihodnjega tedna začne razpošiljati. Knjižica, v prvi vrsti zavednim slovenskim kmetom namenjena, pisana je, kolikor tvarina dovoljuje, v popularni besedi in obsega pregled delovanja državnega zbora s posebnim ozirom na večino slovenskih poslancev, t. j. na naše napredne slovenske poslance, katerih imenitnejše govore in nasvete prinaša po stenografičnih zapisnikih. Motto: „Vse za narod, omiko in svobodo“ pove, da se v knjižici zagovarjajo zdrava svobodomiselna načela, da se vzbuja po njej narodna zavest in se narodu dokaže, da le po razvijanju svojih duševnih in materialnih moči na podlagi napredka, vednosti in svobode si stvari boljše prihodnost. Za popadek te 100 strani obsegajoče knjižice je: Predgovor. Uvod: 1. Neposredni ali direktni državni zbor. 2. Politično gibanje in politične stranke mej Slovenci. 3. Volitve v državni zbor leta 1873. 4. Politične stranke v državnem zboru. 5. Delokrog deželnih zborov, državnega zbora in delegacij. — I. Cesarjev prestolni govor in odgovor državnega zbora. Govora dr. Razlaga in dr. Vošnjaka. II. Državno posojilo 80 milijonov

skoro zarudi rekoč: „Jaz bi šel na ono stran“, rekši pokaže nazaj preko Save, kjer je stala in stoji še dan danes prav v špičastem oglu pri stoku obeh rek samotna hiša, krčma.

„Jaz tja ne grem“ — odgovori starši brat — „in tudi tebi ni treba. Kaj boš s tem hrvatskim dekletom, če jo res hčeš vzeti? Ali nemaš doma bab dovolj, mladih in čednih in grdih, kakoršno hočeš? Da more človek tako neumen biti.“

„Kaj neumen, kdo neumen! pridig pa ni treba nobenih“, razhudi se mlajši brat in staršemu hrbet obrne, koračič ob vodi navzdol, kjer je čolnar čakal ljudij, ki so se hoteli prevažati.

„Le glej, da ti kdo ne zasoli katero črez glavo“ kliče starši za njim in godrnja sam sebi: „da bi te pamet srečala!“

Ali, resni starši brat, ko bi ti vedel, kaj ima na tem potu tvojega brata srečati, držal bi ga nazaj, ali vsaj šel z njim s svojo, kot železo močno pestjo, in bolje bi bilo.

(Konec prihodnjč.)

goldinarjev. Govor poslanca Pfeiferja. III. Davki in vojaščina. Državni stroški in dohodki. Interpelacija dr. Razlaga zaradi štempeljske in pristojbinske postave. Vojaščina. Dr. Razlagova govora o vojaški dolžnosti. IV. Cerkevno-pravne ali konfesionalne postave. Govori dr. Razlaga, Pfeiferja in dr. Vošnjaka. V. Šolstvo. A. Ljudske šole. Dr. Razlagov govor o kranjskih ljudskih šolah. B. Srednje šole. Govor dr. Vošnjaka. C. Vseučilišče. Dr. Razlagov govor. D. Dolenjska kmetijska šola. Nasvet Pfeiferjev. VI. Razne stvari. 1. Podpora Dolenjcem. Govor Pfeiferjev. 2. Sol. Govor poslanca Nabergoja. 3. Interpelacija dr. Vošnjaka o slovenskih cerkvenih maticah. 4. Interpelacija dr. Vošnjaka zaradi priprav proti kužnim boleznim. 5. Kolek za časnike. 6. O rudarstvu in potrebi lokalnih železnic. Konec. — Iz tega obsežka se vidi, da se v knjižici nahajajo vse za nas Slovence zanimivejše razprave državnega zbora. Z ozirom na obširnost knjižice, katera obsega 7 tiskanih pol, je cena jako nizka. Prodajala se bode pri vseh knjigotržcih po 25 kraje.

— („Narodno društvo.“) Osnovni odbor „narodnega društva“ je sklenil, da dobi vsak ud „narodnega društva“ knjižico „Slovenci in državni zbor leta 1873—1874“ brezplačno. Letnina za društvenike „narodnega društva“ znaša samo 20 krajev. Na leto, knjižica pa, katero vsak društvenik brezplačno dobiva, prodaja se pri bukvarjih po 25 kraje.

— (Porotna sesija) se začne pri ljubljanskem sodišči 27. julija. — Po raznih obravnavah zaradi uboja, tatvine in spolskega posilstva bode 17. avgusta obravnavanje proti Tončku Petovarju, ki je pobožne sleparije delal, molil, kloster zidal, babe „gajžljal“ za „pokoro“ itd. Ta obravnava bode več dni trajala, kakor smo ob svojem času uže povedali, in bode za karakteristiko nekaterih krogov jako zanimiva.

— (Iz Blede) se nam poroča, da je letos v primeri z drugimi leti prav malo tujcev. Mnogo stanovanj praznih stoji.

— (Nova železnica.) Trgovinski minister je dal grofu Zichy dovoljenje za tehnična dela za železnico Dunaj-Hartberg, Radgono in Ormuž do hrvatske meje. Dozdaj ogerski vladi železnica Dunaj-Novij bila po volji, mogoče pa, da si drugače pomisli in koncesijo da Magjaru grofu Zichyju za nadaljevanje železnice od hrvatske meje do Novega.

— (Iz Radgone) se nam piše, da je v tamošnjih vinogradih smod veliko škode naredil. Kjer je pred cvetjem po 20 grozdov in več bilo videti na enem trsu, je zdaj po cvetju več ko polovica grozdja se osmodila in posušila. Sploh sedanja presilna vročina trsu ne stori dobro in je na mnogih trslih listje kakor ovelo. Če dobimo pol branja od drugih let, več gotovo ne.

— (Iz toplice.) V Dobrno pri Celji je prišlo do 15. julija 524 gostov; v Slatino do 16. julija 1264 gostov; v rimske toplice do 13. julija 404 gostov.

— (Iz Istre) se nam poroča: Pri izdelavanju isterske železnice je zopet mnogo-brojno italijanskih delavcev nastavljenih. Domačih ni skoraj nič, ker po letu imajo dosti posla pri poljedelstvu, in ne morejo svojega polja zanemarjati. Le od onih dveh vrez v zemljo, katere je vlada v svoj režij

storila in kaci ubozih 10 tisoč potrosila, imajo domačini nekaj koristi. A pričakovani hasek bode izostal, ker za naprej bode uporabljal privatni podvzetnik same tujce. — Domačinom bi se bilo izdatno pomagalo, ko bi se bila ob času največje stiske in revščine zemlja za železnico eksproprijirala, pa ne še le sedaj, ko uže novi poljski pridelki ljudstvo živé. Vse to je: „notstands-bahnbaun?“

— (Literarna kritika?) Zadnja „Danica“ kritikuje dr. Vošnjakovo knjigo „umno kletarstvo“, ki je izšla po družbi sv. Mohorja. Imenuje to knjigo sicer izvrstno, a to hudo graja, da o vinu govoreč nij pisalec pred očmi imel, katero vino je za sv. maše, katero pa ne. To je greh in tudi celovsko knezoškofijstvo se mimogrede pokrega, da je knjigo potrdilo. — Torej kuta in roženkranje in litanije ne le v politiki, nego tudi v gospodarstvenem slovstvu. Ali nismo smešni ti klerikalci in „staroslovenci“?

— (Klerikalno.) Farovski list se za poredom in tudi včeraj zadira na necega mladega talentiranega človeka, ki nij družega zakrivil, in dozda družega ne aspirira, nego da je v pretečenem času za nas nekaj francoskih novel dobro poslovenil in ob svojem času kako korekturo opravil, zdaj pak uže en mesec iz vse zveze z nami izstopil. Huduje se nad njim, da nij mature naredil! Saj je abecedar mevža Marn in vaša narodna žaba tudi nijsta naredila, in je ne niti moreta, H. je pa še lahko, če jo baš hoče, kar pa ni nas niti Klune nič ne briga. Kaže pa pač, kako potrebni ste farizeji osob, da jih napadate, če se tega neškodljivega vam človeka glodati lotite. Iz klerikalne vaše žurnalistike se vidi skozi in skozi taka spačenost srca, da je več kot preveč. In tako pišejo „katoliški“ duhovniki!? Odslej bomo tacemu odgovarjali le s preziranjem.

## Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

# Revalesscière du Barry

v Londonu.

Odstranenje vseh bolezni brez leka in stroškov z izvrstno zdravilno hrano Revalesscière du Barry iz Londona, katera pri odraslih in otrokih svoje stroške 50krat v drugih sredstvih prihrani.

Izpisek iz 75.000 ozdravljenj bolezni v želodci, v živcih, v drobu, v prsih, na pljučah, v grlu, v dušnjaku, na žlezah, na ledvicah in v mehurju — od kojih se na zahtevanje posnetki zastoj in franko določijo:

Spričevalo št. 64.210.

V Napolji, 17. aprila 1862.

Moj gospod! Vsled bolezni na jetrah sem bival sedem let v strašnem stanu sušenja in vsakovrstnega trpljenja. Nijsem bil v stanu ne čitati niti pisati; moji živci so se tresli po celem životu, slaba prebavljivost, vedna nespečnost in imel sem zmirom razburjene živce, da nijsem nikjer našel miru, pri tem sem bil tudi silno otožen. Mnogo zdravnikov je svojo umetnost poskušalo, a ne da bi moje trpljenje olajšali. V popolni obupnosti sem Vašo Revalesscière poskusil in zdaj, odkar sem jo tri mesece užival, se zahvaljujem ljubemu Bogu. Revalesscière zasluži največ hvalo, ona me je popolnem zopet ozdravila, tako, da morem svoje družbinsko stališče zopet zavzati. Z iskreno hvaležnostjo in popolnim spoštovanjem

Marquise de Bréhan.

Spričevalo št. 65.810.

Neufchâteau (Vogesen), 23. dec. 1862.

Moja hči, 17 let stara, je trpela vsled pomanjkanja svojih pravil na strašni razburjenosti živcev, imenovani sv. Vidov ples, in vsi zdravniki so dvomili na mogočest kakšne pomoči. Od tega časa sem ji po nasvetu prijatelja, Revalesscière dajal, in ta izvrstna hrana jo je na začudenje vseh, kateri trpečo poznajo, popolnem ozdravila. To ozdravljenje je tu veliko pozornost vzbudilo in mnogo zdravnikov, ki

so to bolezen za neozdravljivo proglasili, se zdaj čudi, mojo hčer močno, čvrsto in popolnoma zdravo videti.

Martin, Officiere  
Comptable en retraite.

Tečnejši kot meso, prihrani Bevalescieri pri odraščanju in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Bevalescieri-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Bevalescieri-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.

50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradeli bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenu Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

## Dunajska borza 25. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

|                              |         |    |     |
|------------------------------|---------|----|-----|
| Enotni drž. dolg v bankovcih | 70 gld. | 35 | kr. |
| Enotni drž. dolg v srebru    | 75      | 20 | "   |
| 1860 drž. posojilo           | 108     | 75 | "   |
| Akcije narodne banke         | 976     | —  | "   |
| Kreditne akcije              | 232     | 25 | "   |
| London                       | 110     | 80 | "   |
| Napol.                       | 8       | 85 | "   |
| C. k. cekini                 | —       | —  | "   |
| Srebro                       | 104     | 15 | "   |

## Tuji.

26. julija:

**Evropa:** Koman Josip, fajmošter iz Sežane. — Sahor z Dunaja. — Selinger iz Djakova.

Pri **Maliči:** Dr. Reinhardt potnik iz Dunaja. — Fleomotomo z Italije. — Hahn z Dunaja.

Pri **Slonu:** Blabon iz Reiflinga. — Ovni iz Radovljice. — Stockman. Rudl, Metzner iz Dunaja. — Akos, Gregeršen

iz Pešte. — Caroto iz Venecije. — Cavaleri iz Verone. — Morpurgo z ženo iz Trsta. — Grof Barbo iz Rakovnika. — Boroša iz Zagreba.

Pri **Zamerci:** Humar iz Zagreba. — Weis z Dunaja.

Pri **carju avstrijskem:** Umek iz Okiča. — Geyer iz Mokronoga. — Satner iz Celja. — Ruzieska z ženo iz Dunaja.

Pri **Virantu:** Zalokar z ženo iz Lašič.

## Koncipijent

z prakso vsaj enega leta se išče pri advokatu

dr. Sernecu

(195—3)

v Mariboru.

## Učiteljski službi.

V tem šolskem okraji ste za namestiti učiteljski službi na eno-

razrednih, slovensko-nemških šolah v **Preborji** pri Kozjem in v **Sent-Vidu** blizu Planine (Montpreis). — Stanovanje je prosto in 550 gold. letne plače. Dokumentirane molbe naj se uložijo do 28. avgusta t. l. po okrajnej šolske oblasti pri dotičnem krajnem šolskem svetu. (198—1)

Okrajni šolski svet v Kozjem (Drachenburg), dne 20. julija 1874.

France Jamšek,

c. k. okr. šolski nadzoritelj.

## Oznani.

Podpisani se usója uljudno oznanjati, da je kupil

**lekarnico „pri zlatem orlu“**  
v Ljubljani,

(pred črevljarskim mostom, tik judovske ulice)

in po odloku sl. c. kr. deželne vlade od 5. dne t. m., št. 4200 dobil potrebno obrtno dovoljenje.

Opiraje se na skoro 20letne izkušnje, katere sem pridobil si pri farmacevtskem poslu v različnih kronovinah našega cesarstva, posebno poslednjih 6 let kot provisor ene najimenitnejših lekarnic **dunajskih**, drznem se zagotavljati, da mi je moči ustreči vsaki terjatvi gospodov zdravnikov in p. n. občinstva.

V Ljubljani, 23. julija 1874.

(201—1)

Z vsem spoštovanjem

Josef Svoboda.

# Lekarna Piccoli „k angelju“

v Ljubljani, dunajska cesta št. 79.

Zdravniške droge, kemični in farmacevtski proizvodi na debelo in na drobno.

Naročila zunaj Ljubljane se naglo izvršujejo proti poštenu povzetju in stroške za imbalžo in ekspedicijo itd. trpe gospodje komitenti. Prodajalcem se daje navadna nagrada.

## Edina zaloga za Kranjsko sledečih artikelnov:

### Izleček iz Chine in Coke.

Najboljši dozdaž znani želodčni liker. Moj izleček, ki je narejen na podlagi teh dveh predmetov in iz najboljšega blaga, ki mi prihaja od vira, me deva v stan, da ponudim občinstvu in zdravniški vedi zdravilo, katero se more smatrati za eno najboljših sredstev, da se odpravi slabost življenja, katere se kaže v razdraženosti živcev; da se odžene lenoba, ki zavira reproduktivno zmožnost; da se pospeši cirkulacija, da se olajša prebavljivost, in da se pod različnim organom in členom nova moč in novo življenje.

Cena flaše 80 kr.

### Pravo norveško dorševo jetrno olje,

naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno.

Posebno se rabi to bergensko dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofeljnom, proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam.

Cena originalne flaše 80 kr. a. v.

### Voda lancasterske lilije. (Lancaster's Lily-Water.)

Liljeva voda je v elegantnem svetu tako rabljen toaletni predmet, da bi bilo vsako hvaljenje odvisno.

Le to je pri tem neobhodno potrebno, da se (70—10)

|                                                                         |              |
|-------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Šumeči prah, škatlja                                                    | — gl. 30 kr. |
| Trakovi za pok, s pravim angleškim jeklenim peresom za male otroke eden | 1 " 20 "     |
| — za dečke, eden                                                        | 1 " 40 "     |
| — za može, eden                                                         | 1 " 80 "     |
| — " z okinčano paloto, posebno fini in elegantni                        | 2 " 40 "     |
| Prsni klobučki iz gumelastike, eden                                     | — " 40 "     |
| Klistirne brizgalke, za otroke, ena                                     | 1 " 60 "     |
| Irigatorji iz medi, za samoklistiranje, fini in elegantni, eden         | 6 " — "      |
| Pravo borovniško žganje, flaša                                          | — " 50 "     |
| Repinčevo olje za ohranjenje las, flaša                                 | — " 50 "     |
| Žepne klyso-pumpe, s plehasto omario, za samoklistiranje, ena           | 3 " — "      |

opozorijo nežne konsumentovke na to, da si izberejo dobro kvaliteto.

Rabljenje in izkušnja boste pokazale jasno, da je ena najboljših sort liljeve vode brez dvoma ona; ki je znana pod imenom lancasterska liljeva voda.

Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnjih gub, ter naredi, da vidoma zginejo.

Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in da ozdravi naglo pike, katere se naredé zaradi suše ali negladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleto, zaradi česar jo po pravici vse dame, katerim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo.

Cena flaše 1 gld.

### Izleček iz tamarinde,

v praznoti koncentriran.

To zdravilo izredno oživilja in je izvrstno sredstvo proti nakopičenju žolča in gnjilobi, ako se v manjših delih jemlje, ako pa se jemlje v večjih, potem pa na lahko naprej goni, pa telo zato ne boli in nema nobenih težav in neprijetnosti, zaradi česa je zdravniki pri vnetji želodca in čev rabijo, kjer se je celo pri lahnih odganjalnih sredstvih bati vznemirjenja. Pri vnetji drobni, pri žolčnih, žlezastih in gnjilih mrzlicah, in pri krvnih tokih pač za bolnika nij prijetnejše pijače, nego je moj izleček, in ne boljše, ako je treba utolažiti večkrat tako hudo žejo.

Cena flaše 40 kr. a. v.

|                                                                                                                            |              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Životna esencija, flaša                                                                                                    | — gl. 10 kr. |
| Životni balzam po Seehoferji 1 Fl.                                                                                         | — " 10 "     |
| Mandelnova moka (namesto žajfe) za olepšanje in ohranjenje kože, 1 paket                                                   | — " 10 "     |
| Po vsem svetu znane Menotti-pastile, nezmotno sredstvo proti kašlju, škatlja                                               | — " 75 "     |
| Mlečne pumpe, ena                                                                                                          | — " 80 "     |
| Materne brizgalke z ravnim nasadom — z vpoginjenim gumijevim nasadom                                                       | 2 " — "      |
| Oksfordska esencija, ces. kr. izkl. priv. S to imenitno esencijo se v enem trenutku ozdravi najhujša zobna bolečina, flaša | — " 50 "     |
| Pravi Seidlitzovi prah, škatlja                                                                                            | — " 80 "     |
| Pagliano-sirup iz Florence, zdravil-                                                                                       | — " — "      |

### Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici,

gotovo zdravi proti vsaki prenehalni bolezn.

Uspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bode vesel pričel, da je najkrepkejša in najgotovnejše sredstvo zoper mrzlico med vsemi dozdaž znanimi. Mrzlica, ki se je s tem ozdravila, se ne povrne, in zdravje vzeveté iz nava, ne da bi se slabi nasledki čutili, ki so pri rabljenji enakih zdravil navadni.

Flaša košta 80 kr. a. v.

### Zobje in zobno meso.

Snažnost ust in zob je z lepoto in zdravjem človekovim tesno zvezana.

Zobje ki se ne snažijo vsak dan, razširjajo neprijeten, večkrat zelo hud duh, se večkrat prevlečejo z nelepoto, večkrat umazano rečjo, in jih počasi kostno jedenje tako napade, da prouzročujejo najhujše bolečine in se z njimi ne da živeti.

Kot prvi nasledki tega sta slabo prebavljenje in shušanje.

Od vsega tega obvaruje vsakdanje rabljenje moje **ustne vode** in mojega **zobnega prahu**, kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se ohrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem, pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren.

Cena flaše ustne vode 60 kr., škatlja zobnega prahu 40 kr. a. v.

|                                                                                                                          |             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| stvo za očete, ali domači zdravnik, flaša                                                                                | — gl. — kr. |
| Rajzev prah, ekstrahiran, nežnim konsumentovkam priporočen za najboljši kvaliteto, prijeten duh in nizko ceno, 1 škatlja | — " 40 "    |
| — 1 paket                                                                                                                | — " 10 "    |
| Sesalne cevke, ena                                                                                                       | — " 10 "    |
| — " fina ena                                                                                                             | — " 20 "    |
| Sesalna flašica, popolnem garnirana, s sesalno cevjo, ena                                                                | — " 80 "    |
| Suspenzoriji, iz najfin. platna eden elastični, iz svile, posebno fini pa elegantni                                      | — " 80 "    |
| Stejee kapljice s flašonom v etuisu eden                                                                                 | — " 60 "    |
| Uretralne brizgalke, ena                                                                                                 | — " 40 "    |

Da se zavaruje vsako ponarejevanje, prosijo se gospodje komitenti, da se pri nakupovanju obrnejo naravnost na lekarno Piccoli „k angelju“, dunajska cesta št. 79.